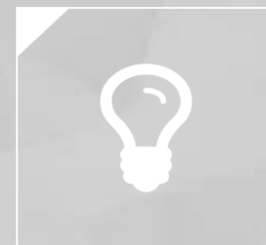

Aula
Research

Kansalaiskysely vientivetoisesta palkkamallista
Keskeiset tulokset

Taustaa selvityksestä

- Aula Research Oy toteutti OAJ:n toimeksiannosta kyselytutkimuksen, jonka tavoitteena oli selvittää kansalaisten näkemyksiä hallituksen ehdottamasta vientivetoisesta palkkamallista
- Kyselyn kohderyhmänä oli täysi-ikäiset mannersuomalaiset
  - Otos on painotettu ikäryhmän ja sukupuolen mukaan sekä kiintiöity asuinmaakunnan mukaan vastaamaan täysi-ikäistä väestöä Suomessa
- Kyselytutkimuksen otos kerättiin 17.10. – 28.10.2024 sähköisellä kyselylomakkeella
- Kyselyyn kerättiin yhteensä 1503 vastausta
- Virhemarginaali on $\pm 3\%$ kaikki vastaajat -tasolla

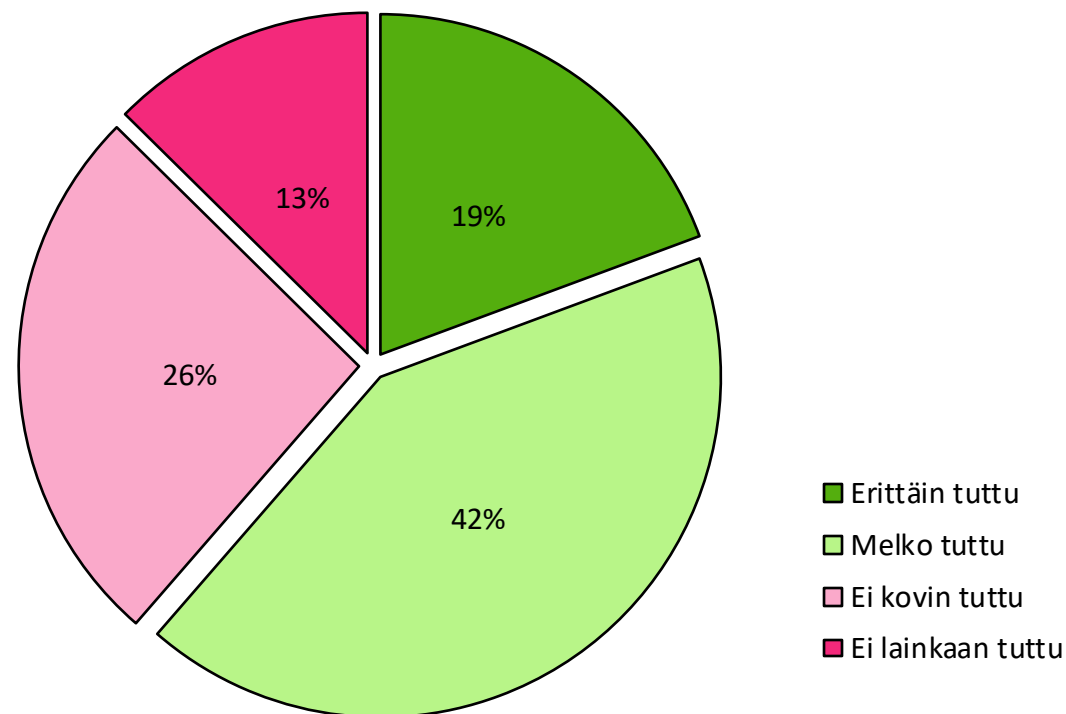
Ehdotuksen tunnettuus

Vastaajille näytetty johdantoteksti:

Vientialoilla tarkoitetaan niitä toimialoja, jotka myyvät tuotteita tai palveluita ulkomaille. Suomen merkittävimmät vientialat ovat kemianteollisuus, metsäteollisuus ja teknologiateollisuus.

Hallitus on esittänyt lakimuutosta, jossa yksityisen sektorin vientialat määrittäisivät jatkossa palkankorotuskaton kaikille julkisille aloille, kuten opettajille, rajoittamalla valtakunnansovittelijan sovintoehdotuksia tilanteissa, joissa palkankorotuksista ei saada sovittua työntekijöiden ja työnantajien välillä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että muiden julkisten alojen työntekijät eivät voi saada suurempaa palkankorotusta kuin vientialojen työntekijät.

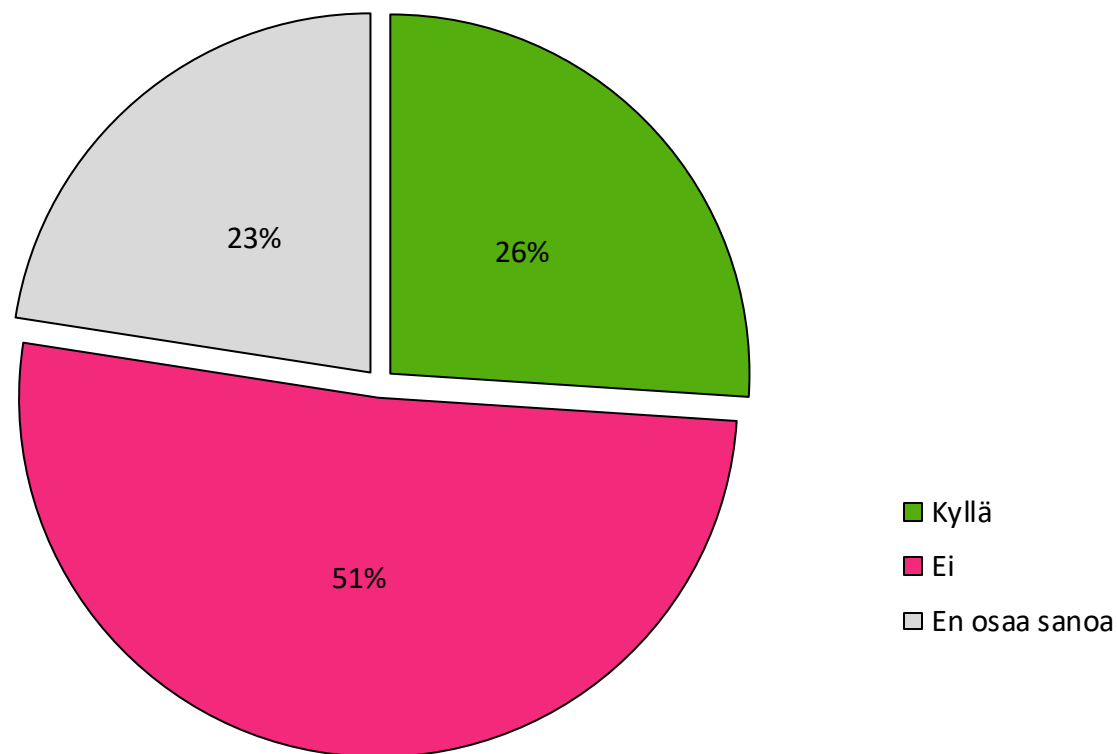
Kuinka tuttu edellä kuvattu asia on sinulle
entuudestaan?
Kaikki vastaajat (n=1503)

Suhtautuminen esitettyyn lakiuudistukseen

Tulisiko mielestäsi säätää laki, jonka mukaan vientialoilla sovitut palkankorotukset toimivat kattona myös kaikille julkisen sektorin aloille?

Kaikki vastaajat (n=1503)

Suhtautuminen valtakunnansovittelijan roolin muutokseen

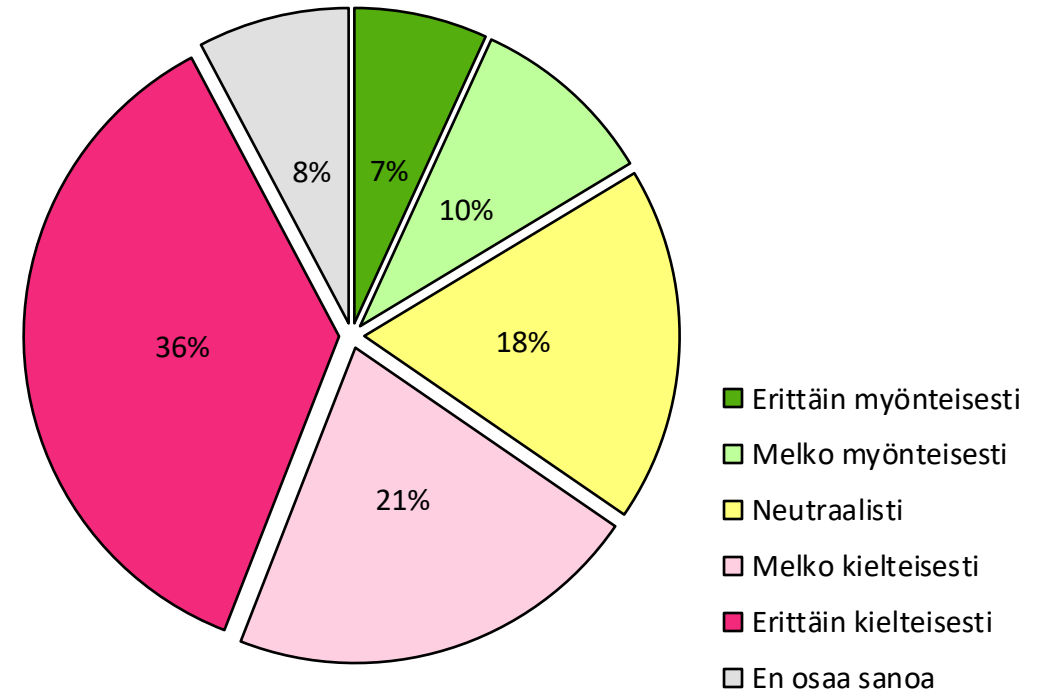
Vastaajille näytetty johdantoteksti:

Valtakunnansovittelija on puolueeton valtion virkamies, joka sovittelee työmarkkinoiden työriitoja tilanteissa, joissa työntekijöiden edustajat ja työnantajien edustajat eivät pääse sopimukseen esimerkiksi palkankorotuksista tai muista työehdoista. Valtakunnansovittelija voi riitatilanteessa antaa ehdotuksen esimerkiksi palkankorotuksen suuruudesta.

Hallituksen esittämällä lakimuutoksella rajoitetaan valtakunnansovittelijan antamia sovitteluehdotuksia siten, että valtakunnansovittelijan antama palkankorotustaso tai sovintoehdotukseen sisältyvä palkankorotustaso ei jatkossa voi olla korkeampi kuin ventialojen asettama yleinen taso.

Työntekijäjärjestöt näkevät, että tämä muutos heikentää julkisten alojen työntekijöiden, kuten opettajien, oikeudenmukaista palkkakehitystä ja tasa-arvoa sekä valtakunnansovittelijan puolueettomuutta ja työmarkkinaneuvottelujen tasapuolisuutta.

Miten suhtaudut siihen, että säädetään laki, joka rajoittaa valtakunnansovittelijan antamia sovintoehdotuksia?
Kaikki vastaajat (n=1503)

Suhtautuminen opettajien palkkaerojen korjaamisen haasteisiin

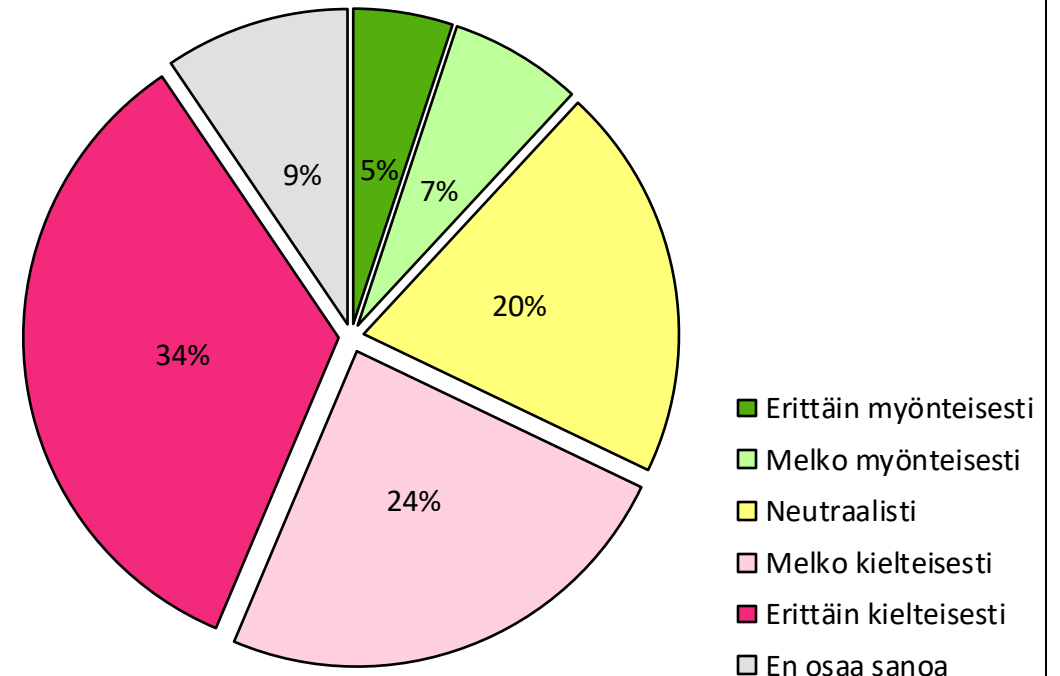
Vastaajille näytetty johdantoteksti:

Opetusalan ammattijärjestö OAJ katsoo, että nykyisellään opetusalan palkkaus on liian matala, kun huomioidaan korkea koulutustaso sekä työn vaativuus. Aiemmin palkkauksen epäkohtia ja perusteettomia palkkaeroja on voitu korjata puolueettoman sovittelijan johdolla, mutta uudistuksen myötä tämä vaikeutuu.

Kuntasektorin työntekijöiden palkkaus on jäänyt yksityisestä sektorista jälkeen. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen opettajan vähimmäispalkka on 2680 €/kk (kasvatustieteen kandidaatti tai maisteri) ja luokanopettajalla 2925 €/kk (ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus).

Ehdotetun uudistuksen myötä opettajien palkkaeroja on vaikea korjata ventialoihin nähden. Miten suhtaudut tähän?

Kaikki vastaajat (n=1503):

Muiden kuin vientialojen palkankehityksen rajoittaminen

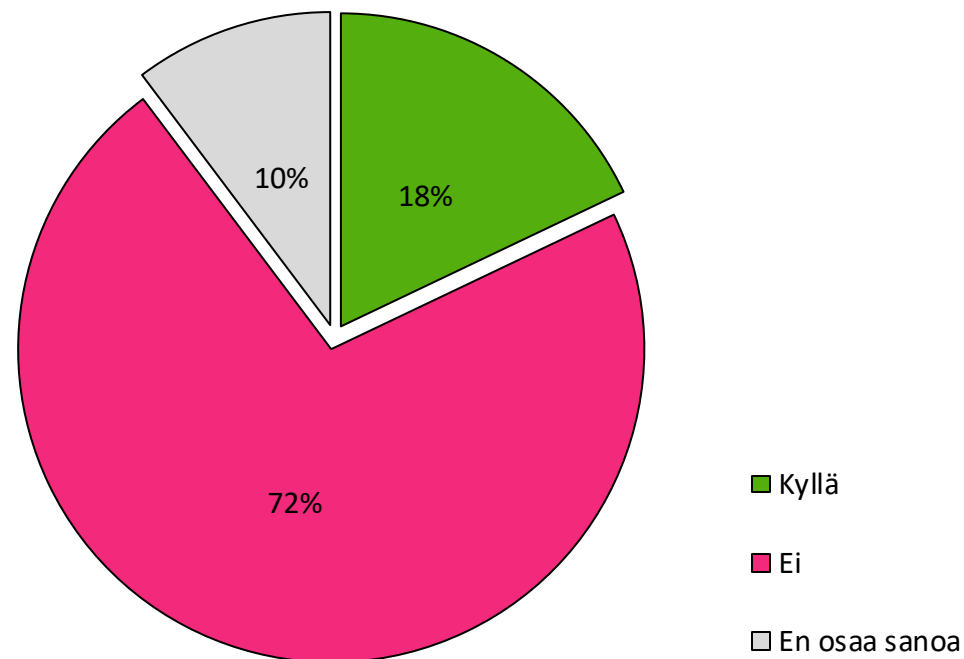
Vastaajille näytetty johdantoteksti:

Lakia vientivetoisesta palkkamallista perustellaan sillä, että sen avulla turvataan viennin kilpailukyky ja kansantalouden kestävyys tulevaisuudessa.

Lakiesitystä puolestaan kritisoidaan siitä, että erityisesti naisvaltaisilla aloilla, kuten opetus- ja hoitoalalla, palkat eivät voi saavuttaa miesvaltaisten vientialojen palkkoja ja siten sukupuolten välinen palkkaero pysyy ennallaan tai kasvaa. Lisäksi myös matalapalkka-alojen työntekijät jäävät palkkakehityksessä jälkeen.

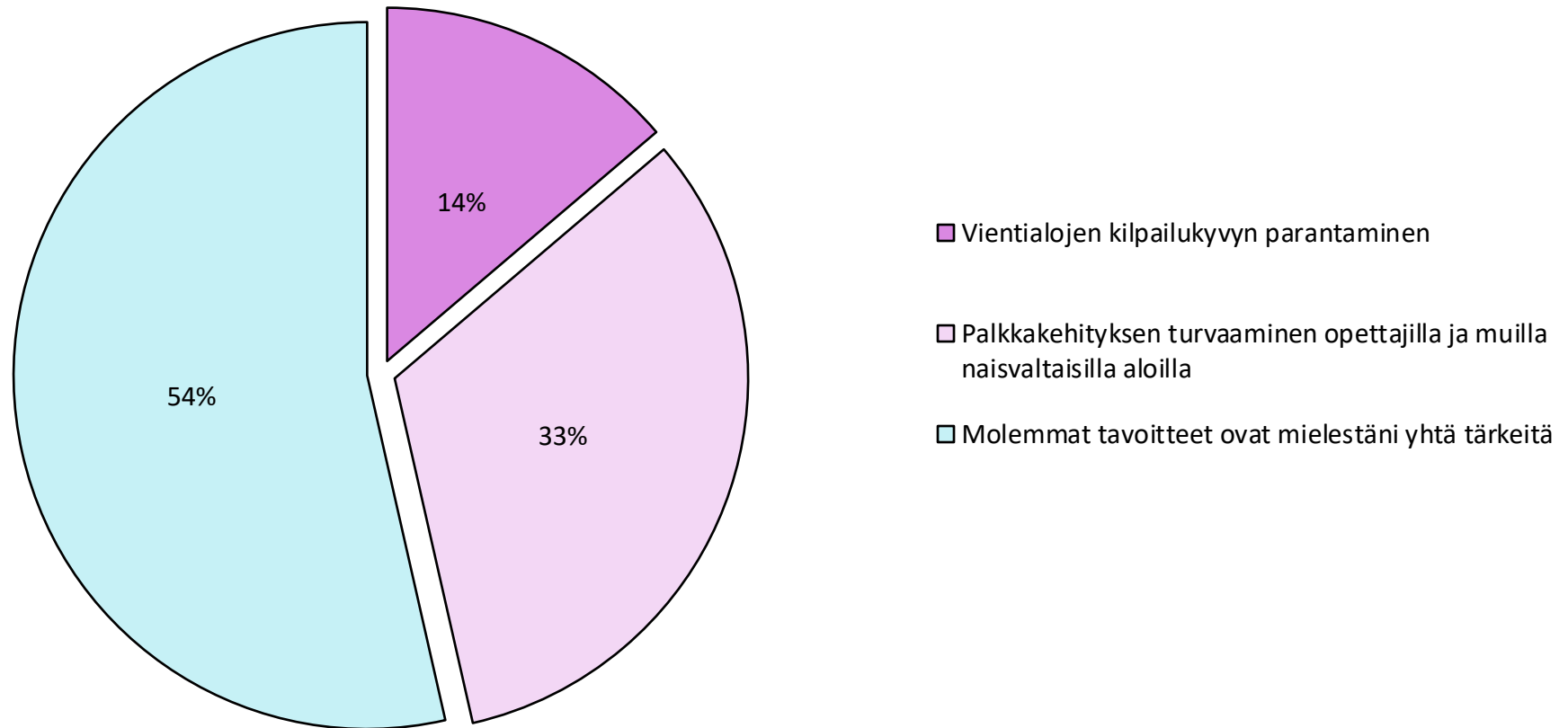
Onko mielestäsi hyväksyttävää heikentää muiden alojen, kuten opettajien, palkkakehitystä vetoamalla vientialojen kilpailukykyyn ja kansantalouden kestävyteen?

Kaikki vastaajat (n=1503)

Kilpailukyvyyn parantaminen versus palkkakehityksen turvaaminen

Kumpi tavoite on mielestäsi tärkeämpi?
Kaikki vastaajat (n=1503):

Aula
Research

Lisätietoa tutkimuksesta:

Ellinoora Helin
Research Director
Ellinoora.helin@aularesearch.fi

Alexandra Mäkelä
Research Analyst
alexandra.makela@aularesearch.fi

